

INFORMATOR NA ROK 2026

Laboratorium Badania Antygenów Zgodności Tkankowej (HLA) LBAZT
Centrum Hematologiczno-Transplantacyjne
Dolnośląskie Centrum Onkologii, Pulmonologii i Hematologii

1. Laboratorium działa w strukturze DCOPiH na podstawie pozwolenia Ministra ds. Zdrowia na wykonywanie czynności testowania próbek do badań oraz testowania komórek tkanek i narządów w rozumieniu art.37 ust 1 Ustawy Transplantacyjnej. LBAZT wpisane jest do Ewidencji Laboratoriów Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych (numer identyfikacyjny 4004).
2. Adres Laboratorium HLA:
 - ul. Fieldorfa 6
 - 54-049 Wrocław
 - tel.: +48 782 999 726/782 999 727
 - fax: +48 71 79 199 95
 - e-mail: hla@dcopih.pl
3. Laboratorium Badania Antygenów Zgodności Tkankowej (LBAZT), jako ośrodek doborowy, realizuje przede wszystkim procedury:
 - a) **doboru dawcy rodzinnego**, mającego na celu dobór dawcy i biorcy do przeszczepu szpiku /komórek krwiotwórczych od dawcy rodzinnego, procedura obejmuje:
 - **typowanie pierwotne** HLA klasy I locus A, B oraz klasy II locus DRB1 na niskim poziomie rozdzielczości u pacjentów i członków ich rodzin
 - **typowanie potwierdzające/weryfikujące** pary biorca-potencjalny zgodny dawca rodzinny (z nowej próbki krwi) - typowanie antygenów zgodności tkankowej klasy I locus A, B, C oraz klasy II locus DRB1 i DQB1 na niskim poziomie rozdzielczości
 - b) **doboru dawcy niespokrewnionego/haploidentycznego** – dobór dawcy całkowicie / połowicznie zgodnego z biorcą pod względem HLA, procedura obejmuje:
 - typowanie HLA klasy I locus A, B, C oraz klasy II locus DRB1, DQB1, DPB1 na wysokim poziomie rozdzielczości u pacjenta i potencjalnego dawcy niespokrewnionego / haploidentycznego
 - c) **typowania potencjalnych dawców komórek krwiotwórczych do rejestru** w zakresie locus A, B, C, DRB1, DQB1, DPB1, DRB3, DRB4, DRB5, DQA1, DPA1 celem powiększenia rejestru własnego, a tym samym światowej bazy danych, co przekłada się na skuteczniejszy dobór dawcy

- d) poszukiwania związku między antygenami HLA a chorobami – poszukiwanie związku predyspozycji genetycznej z określonymi jednostkami chorobowymi
- e) oznaczenie genów kodujących receptory KIR – na niskim poziomie rozdzielczości met. PCR-SSP

4. Badania wykonywane są na podstawie (w zależności od celu badania):

- a. skierowania do LBAZT(HLA) wraz z podpisanym formularzem zgody wg HLA/02/F1- Skierowanie do Laboratorium Badania Antygenów Zgodności Tkankowej HLA - (zgoda nie dotyczy dawców niespokrewnionych) - w ramach doborów pierwotnych/ rodzinnych, niespokrewnionych, dotypowania / roztypowania na niskim i wysokim poziomie rozdzielczości oraz w ramach poszukiwania związku HLA z chorobą.

Formularz skierowania dostępny jest na stronie: <https://dcopih.pl/szpital/centrum-hematologiczno-transplantacyjne/laboratorium-HLA> w zakładce: „Dla pacjenta/lekarza” lub na wew. stronie jednostki (INTRANET) w zakładce: REGULACJE/ PROCESY i PROCEDURY/ DIAGNOSTYKA LABORATORYJNA HLA (HLA)/ HLA-02-Pobieranie, transport, przyjęcie i archiwizacja materiału do typowania HLA - jako pliki do pobrania.

W przypadku podjednostek DCOPIH zlecenia dokonuje się przez system CGM Clininet - formularze wygenerowane w systemie i podpisane zostają dostarczone do LBAZT.

- b. oświadczenia o przysługującym świadczeniobiorcy prawie do opieki zdrowotnej (nie dotyczy pacjentów DCOPIH !), zgodnie z Rozporządzeniem MINISTRA ZDROWIA z dnia 4 marca 2021 r. w sprawie wzorów oświadczeń o przysługującym świadczeniobiorcy prawie do świadczeń opieki zdrowotnej dostępnym (jako pliki do pobrania) na oficjalnej stronie NFZ tj. <https://www.nfz.gov.pl/dla-pacjenta/ubezpieczenia-w-nfz/e-wus/wzory-oswiadczen/> lub na oficjalnej stronie DCOPIH tj. <https://dcopih.pl/szpital/centrum-hematologiczno-transplantacyjne/laboratorium-hla/>
- c. potwierdzenia pobrania próbek krwi od kandydata na potencjalnego dawcę komórek krwiotwórczych (należy dołączyć do Ankiety wypełnionej przez dawcę) - wg DKK/3/F2 potwierdzenie pobrania próbek krwi lub
- d. potwierdzenia pobrania próbek krwi RCKIK – wg DKK/3/F4

UWAGA!

Do każdej osoby badanej należy wypełnić:

1. osobne skierowanie wraz z podpisaną zgodą osoby badanej/przedstawiciela ustawowego na pobranie i wykorzystanie materiału do badań oraz
2. w przypadku pacjenta (dobory rodzinne zlecane przez kontrahentów zewnętrznych) dołączyć dodatkowo oświadczenie o przysługującym prawie do opieki zdrowotnej (nie dotyczy pacjentów DCOPIH !).

3. w przypadku, gdy osoba badana nie jest obywatelem RP - należy dołączyć kopię dokumentu poświadczającego ubezpieczenie .

Skierowania powinny być wypełniane **czytelnie (najlepiej drukowanymi literami)**, co pozwoli uniknąć błędów przedanalizacyjnych, spowodowanych niedokładnym nazewnictwem lub nieczytelnym pismem zlecającego.

5. Materiał do badań:

a) **krew pełna (żylna)** pobrana:

- do 2 próbek z EDTA (bez kulek!) o poj. 9 ml każda (u dzieci odpowiednio mniej lecz nie mniej niż 5 ml)
- w przypadku potencjalnego dawcy komórek krwiotwórczych (do rejestru) pobranie krwi do 1 próbki z EDTA (bez kulek!) o poj.9 ml

b) w przypadku niskiej leukocytozy – dodatkowo 2-4 wymazy z błony śluzowej policzka !

(UWAGA: osoba badana powinna być na czczo, nie powinna wcześniej myć zębów ani spożywać żadnych pokarmów i napojów)

W celu pobrania wymazu należy wewnątrz każdego policzka mocno pocierać końcówką wymazówki (min. 6 razy) przez min. 10 sekund.

Do badania należy użyć świeżo pobranego materiału - po pobraniu i wysuszeniu (**poza opakowaniem przez min. 60 minut**) należy umieścić wymazówkę w opisanym opakowaniu transportowym bez podłoża.

6. Opis materiału:

- Imię i Nazwisko pacjenta lub ID Dawcy (podany przez Koordynatora Dolnośląskiego Banku Dawców Komórek Krwiotwórczych- DBDKK)
- Datę urodzenia badanej osoby lub PESEL
- Datę i godzinę pobrania
- Zastosowane odczynniki lub roztwory konserwujące

7. Przechowywanie : do momentu przestania materiału do badań próbki krwi powinny być przechowywane w lodówce w temp. +2°C-(+8)°C, a materiał z wymazem w dołączonej próbówce w miarę możliwości w temp. pokojowej.

8. Opakowanie, w którym transportowany jest materiał, zapewnia bezpieczeństwo produktu (szczelność), jest dobrej jakości, wystarczająco mocne, aby wytrzymać wstrząsy oraz czynności ładunkowe. Składa się z trzech elementów: naczynia pierwotnego, opakowania pośredniego oraz opakowania zewnętrznego.

9. Opakowanie zewnętrzne należy odpowiednio opisać: (**nie dotyczy DCOPIH**)

- dokładną nazwę i adres placówki pobierającej materiał do badań, imię i nazwisko osoby odpowiedzialnej za nadanie przesyłki wraz z numerem telefonu;

- dokładną nazwę i adres placówki odbierającej przesyłkę, imię i nazwisko osoby upoważnionej do odbioru przesyłki wraz z numerem telefonu, oraz dane osoby kontaktowej na wypadek zaistnienia istotnych zdarzeń niepożądanych, adres i numer telefonu (może to być ta sama osoba)
- oznaczenie „PRÓBKİ DO BADAŃ” oraz „OSTROŻNIE”
- ostrzeżenie „ZAGROŻENIE BIOLOGICZNE”
- informacje o warunkach transportu
- informację – „NIE NAPROMIENIOWYWAĆ”

10. Transport materiału do LBAZT- materiał musi być dostarczony jak najszybciej od momentu pobrania
- odbywa się w temp. od 2°C do +30°C , w pojemniku transportowym przeznaczonym tylko do przewożenia materiału biologicznego.
 - czas transportu do 72 h
 - materiał przyjmowany jest od poniedziałku do piątku w godz. 8:00-15:00

11. Próbkę kurier dostarcza bezpośrednio do Laboratorium HLA lub Koordynatora Dolnośląskiego Banku Dawców Komórek Krwiotwórczych, który następnie zgodnie ze zleconymi badaniami, przekazuje je do LBAZT.

12. W przypadku dostarczenia materiału przez kuriera poza godzinami pracy LBAZT lub Koordynatora istnieje możliwość dostarczenia na adres:

Dolnośląskie Centrum Onkologii, Pulmonologii i Hematologii

Centrum Hematologiczno-Transplantacyjne

ul. Grabiszyńska 105,

53-439 Wrocław

Oddział Hematologiczny, I piętro ; tel. 71 782 999 710

13. Materiał odbiera dyżurująca pielęgniarka i umieszcza go w lodówce w temperaturze +2°C-(+8)°C. Następnego dnia roboczego rano materiał zostaje dostarczony do Laboratorium przez przeszkolonego kuriera DCOPIH.

14. Materiał jest przyjmowany do Laboratorium tylko ze skierowaniem - w przypadku braku skierowania materiał zostanie odrzucony i poddany utylizacji .

15. Zlecenie wykonania badania do Laboratorium Badania Antygenów Zgodności Tkankowej jest równoznaczne z zapoznaniem się z Informatorem i zobowiązaniem do stosowania się do podanych w nim wytycznych.